

Vlada Republike Crne Gore
Ministrastvo Pravde

PRAVILNIK O PRIMJENI VASPITNIH NALOGA

Na osnovu člana 80 e Krivičnog zakonika («Službeni list RCG», br. 70/03 i 47/06), Ministarstvo pravde, donosi

PRAVILNIK O PRIMJENI VASPITNIH NALOGA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom uređuje se način primjene vaspitnih naloga koji se mogu izreći prema maloljetnom učiniocu krivičnog djela i druga pitanja od značaja za ostvarivanje svrhe vaspitnih naloga.

Član 2

Prilikom primjene vaspitnih naloga vodiće se računa o najboljem interesu maloljetnika i uzeti u obzir sve okolnosti koje se odnose na njegovo dostojanstvo, ličnost, zrelost, razvoj, sredinu u kojoj živi, kao i da se primjenom vaspitnih naloga ne ometa njegovo redovno školovanje i zaposlenje.

Član 3

Nadležni organ starateljstva prati primjenu vaspitnih naloga i o tome redovno obavještava sud.

Prilikom primjene vaspitnih naloga uzeće se u obzir mišljenje maloljetnika.

U primjeni vaspitnih naloga obavezno saradjuju roditelji, usvojlac ili staralac maloljetnika (u daljem tekstu: zakonski zastupnik).

II PRIMJENA VASPITNIH NALOGA

1. Poravnanje sa oštećenim kako bi se naknadom štete, izvinjenjem, radom ili na neki drugi način otklonile, u cjelini ili djelimično, štetne posljedice djela

Član 4

Kad sud nađe da su se stekli uslovi za primjenu vaspitnog naloga poravnanje sa oštećenim kako bi se naknadom štete, izvinjenjem, radom ili na neki drugi način otklonile, u cjelini ili djelimično, štetne posljedice djela upoznaće oštećenog, maloljetnika i njegovog zakonskog zastupnika sa prednostima poravnanja, pravnim i procesnim posljedicama poravnanja i, ukoliko se saglase, sporazum o poravnanju između maloljetnika i oštećenog može biti zaključen odmah pred sudom.

Član 5

Kad sporazum o poravnanju nije zaključen odmah pred sudom, sud uz saglasnost maloljetnika i oštećenog, povjerava dalje vođenje poravnanja posebno obučenom licu - posredniku (u daljem tekstu: posrednik). Maloljetnik i oštećeni sporazumno određuju jednog ili više posrednika, a ukoliko se ne mogu saglasiti ili sporazumjeti, posrednika će odrediti sud.

Član 6

Posrednik se određuje sa liste posrednika koju vodi Ministarstvo pravde. Posrednik može biti lice koje mora imati posebna znanja iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih i koje je završilo posebnu obuku po programu obuke za posrednike, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Član 7

Poravnanje mora početi u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o upućivanju na poravnanje sa oštećenim i može trajati najduže tri mjeseca. Poravnanje može biti prekinuto samo na zahtjev maloljetnika ili ošteće-

nog.

Član 8

Poravnanje se završava postizanjem dogovora i zaključenjem sporazuma između maloljetnika i oštećenog koji se uzima na zapisnik kod sudije. Sporazum iz stava 1 ovog člana sadrži predmet poravnanja, rok za ispunjenje obaveza koje je maloljetnik prihvatio ili potvrdu da je obaveza maloljetnika već izvršena, što svojim potpisom potvrđuje i zakonski zastupnik.

Član 9

Posrednik periodično uz pomoć zakonskog zastupnika, a po potrebi i uz pomoć organa starateljstva, prati ispunjenje obaveza maloljetnika koje su sadržane u sporazumu i o tome u pisanoj formi obavještava sud i državnog tužioca.

Član 10

Podaci dobijeni tokom poravnanja povjerljive su prirode i ne smiju se koristiti u slučaju eventualno pokrenutog sudskog postupka prema maloljetniku.

Član 11

Ministarstvo pravde na osnovu evidencije o posrednicima koju vodi saglasno Zakonu o posredovanju («Službeni list RCG», broj 30/05), dostavlja državnim tužiocima i sudovima spisak posrednika, koji sadrži: ime i prezime, zanimanje, adresu stanovanja i broj telefona posrednika, koji su obučeni po programu obuke iz člana 6 ovog pravilnika.

Član 12

Na ostala pitanja koja nijesu uređena ovim pravilnikom kod primjene vaspitnog naloga poravnanje sa oštećenim shodno se primjenjuju propisi o posredovanju.

2. Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao

Član 13

Oduku o primjeni vaspitnog naloga redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao sud dostavlja školi, odnosno poslodavcu koji primjenjuje vaspitni nalog i nadležnom organu starateljstva.

Član 14

Škola, odnosno poslodavac u primjeni vaspitnog naloga iz člana 13 ovog pravilnika određuje ovlašćeno lice koje će upoznati maloljetnika sa njegovim pravima i obavezama uvažavajući njegovo mišljenje.

Ovlašćeno lice preduzima odgovarajuće aktivnosti da u skladu sa sposobnostima i interesovanjima maloljetnika organizuje njegovo školovanje, odnosno rad koji će uticati na pravilan razvoj maloljetnika i jačanje njegove lične odgovornosti.

Tokom primjene vaspitnog naloga vodiće se računa da se ne prouzrokuju psihičke i fizičke nelagodnosti koje vrijeđaju ličnost i dostojanstvo maloljetnika.

Član 15

Zakonski zastupnik će najmanje jedanput u deset dana uspostaviti kontakt sa ovlašćenim licem iz člana 14 ovog pravilnika, koji će ga informisati o preduzetim aktivnostima tokom primjene vaspitnog naloga redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao.

Nadležni organ starateljstva će na zahtjev zakonskog zastupnika u cilju uspješnije primjene vaspitnog naloga redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao ostvariti kontakt sa ovlašćenim licem iz člana 14 ovog pravilnika.

Član 16

Škola, odnosno poslodavac najmanje jednom mjesečno izvještava nadležni organ starateljstva o primjeni vaspitnog naloga.

Nadležni organ starateljstva će po završetku trajanja vaspitnog naloga redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao podnijeti konačni izvještaj sudu.

3. Uključivanje, bez naknade, u rad humanitarnih organizacija ili poslova socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja

Član 17

Ministarstvo nadležno za poslove rada i socijalnog staranja u saradnji sa nadležnim organom starateljstva, Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i humanitarnim organizacijama izvršiće odabir i sačiniti listu odgovarajućih organa, ustanova, organizacija ili privrednih društava (u daljem tekstu: pravno lice), u kojima se može primjeniti vaspitni nalog uključivanje, bez naknade, u rad humanitarnih organizacija ili poslova socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Prije sačinjavanja liste iz stava 1 ovog člana potrebna je saglasnost pravnih lica.

Nadležni organ starateljstva će dostaviti sudu listu iz stava 1 ovog člana koja sadrži kratak opis poslova koje mogu obavljati maloljetnici u primjeni vaspitnog naloga kod tih pravnih lica.

Član 18

Odluku o primjeni vaspitnog naloga iz člana 17 ovog pravilnika, sud dostavlja nadležnom organu starateljstva, koji zaključuje poseban sporazum sa pravnim licem u koje se upućuje maloljetnik radi primjene vaspitnog naloga.

Sporazumom koji potpisuju predstavnik nadležnog organa starateljstva i pravnog lica, uz saglasnost maloljetnika, uređuje se način primjene vaspitnog naloga, kao i prava i obaveze koja proizilaze iz sporazuma.

Član 19

U primjeni vaspitnog naloga iz člana 17 ovog pravilnika rad maloljetnika se ne smije ekonomski vrednovati i u toku jednog mjeseca ne može trajati duže od 20 sati, kako ne bi ometao školovanje, odnosno redovni posao maloljetnika.

Svrha rada, odnosno posla koji maloljetnik treba da obavi mora biti usmjerena prvenstveno na jačanje njegove lične odgovornosti.

Član 20

Nadležni organ starateljstva određuje lice, predstavnika organa starateljstva, odnosno drugo lice koje posjeduje potrebna znanja iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih, koje prati rad maloljetnika dok traje vaspitni nalog i najmanje jednom mjesečno izvještava organ starateljstva.

Tokom primjene vaspitnog naloga lice iz stava 1 ovog člana posebno će se voditi računa da rad bude prilagođen psihofizičkim mogućnostima maloljetnika i da ne šteti njegovom ugledu i dostojanstvu.

Organ starateljstva će po završetku primjene vaspitnog naloga iz člana 17 ovog pravilnika, na osnovu izvještaja iz stava 1 ovog člana, podnijeti konačni izvještaj sudu.

4. Podvrgavanje odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkoholnih pića ili opojnih droga

Član 21

Odluku o primjeni vaspitnog naloga podvrgavanje odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkoholnih pića ili opojnih droga sud će dostaviti ustanovi ili organizaciji koja se bavi pitanjima odvikavanja od zavisnosti (u daljem tekstu: ustanova) u kojoj će se ovaj vaspitni nalog primjenjivati.

Ustanova određuje ljekara koji će pratiti primjenu vaspitnog naloga iz stava 1 ovog člana i po potrebi uključivati zakonskog zastupnika i nadležni organ starateljstva.

Član 22

Primjena vaspitnog naloga iz člana 21 ovog pravilnika mora biti zasnovana na individualno utvrđenom planu koji izrađuje ljekar u saradnji sa zakonskim zastupnikom i organom starateljstva, sa kojim je maloljetnik upoznat i na koji je dao pismenu saglasnost.

Prilikom izrade individualnog plana iz stava 1 ovog člana vodiće se računa o sredini iz koje maloljetnik dolazi, njegovoj ličnosti, sposobnostima, inteligenciji i okolnostima koje su dovele do izvršenja krivičnog djela a

posebno treba voditi računa da se primjenjuju najmanje ograničavajuće metode.

Član 23

Individualnim planom se određuje ovlašćeno lice iz ustanove, koje prati primjenu vaspitnog naloga iz člana 21 ovog pravilnika.

U primjeni vaspitnog naloga iz člana 21 ovog pravilnika ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana saraduje sa zakonskim zastupnikom koji će najmanje jedanput u petnaest dana ostvariti kontakt sa ovlašćenim licem.

Član 24

U primjeni vaspitnog naloga iz člana 21 ovog pravilnika posebno treba voditi računa o zaštiti ličnog dostojanstva maloljetnika, njegove privatnosti, a u cilju čuvanja i jačanja intergriteta ličnosti maloljetnika i njegovog pravilnog razvoja i lične odgovornosti.

Član 25

Maloljetnik može da povuče saglasnost za primjenu vaspitnog naloga podvrgavanje odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkoholnih pića ili opojnih droga u pisanoj formi u bilo kojem trenutku.

Ovlašćeno lice i organ starateljstva dužni su da upozore maloljetnika o posljedicama prestanka primjene ovog vaspitnog naloga.

Član 26

Izveštaj o načinu primjene vaspitnog naloga ovlašćeno lice podnosi nadležnom organu starateljstva najmanje jednom mjesečno i po završetku primjene.

Organ starateljstva će po završetku trajanja ovog vaspitnog naloga, na osnovu izvještaja ovlašćenog lica, podnijeti konačni izvještaj sudu.

5. Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savjetovalištu

Član 27

Sud će odluku o primjeni vaspitnog naloga uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savjetovalištu dostaviti zdravstvenoj ustanovi, odnosno savjetovalištu u kojoj će se ovaj vaspitni nalog primjenjivati i nadležnom organu starateljstva.

Član 28

Zdravstvena ustanova, odnosno savjetovalište određuje ovlašćeno lice koje prati primjenu vaspitnog naloga iz člana 27 ovog pravilnika.

U određivanju vrste tretmana i primjeni ovog vaspitnog naloga ovlašćeno lice saraduje sa zakonskim zastupnikom i organom starateljstva.

Član 29

Ovlašćeno lice će prilikom određivanja individualnog ili grupnog tretmana maloljetnika uzeti u obzir mišljenje maloljetnika i vodiće računa o sredini iz koje maloljetnik dolazi, njegovoj ličnosti, sposobnostima, inteligenciji i okolnostima koje su dovele do izvršenja krivičnog djela.

Za način primjene vaspitnog naloga potrebna je saglasnost maloljetnika.

Član 30

Primjena vaspitnog naloga iz člana 27 ovog pravilnika ima za cilj čuvanje i jačanje integriteta ličnosti maloljetnika i njegovog pravilnog razvoja i lične odgovornosti, kako ubuduće ne bi činio krivična djela.

Član 31

Maloljetnik može da povuče saglasnost za primjenu vaspitnog naloga iz člana 27 ovog pravilnika u pisanoj formi u bilo kojem trenutku.

Ovlašćeno lice i nadležni organ starateljstva dužni su da upozore maloljetnika o posljedicama prestanka primjene vaspitnog naloga uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savjetovalištu.

Član 32

Ovlašćeno lice podnosi izvještaj nadležnom organu starateljstva najmanje jednom mjesečno i po završetku primjene vaspitnog naloga.

Organ starateljstva će po završetku trajanja vaspitnog naloga uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savjetovalištu, na osnovu izvještaja ovlašćenog lica, podnijeti konačni izvještaj sudu.

III ZAVRŠNA ODREDBA

Član 33

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Republike Crne Gore».

Broj: 03-936/07 **MINISTAR**,
Podgorica, 4. maja 2007. godine **Miraš Radović**

PROGRAM OBUKE ZA POSREDNIKE

Program obuke traje 40 časova.

Program obuke sadrži:

- 1) Upoznavanje sa institutom posredovanja;
- 2) Restorativna pravda –pojam, principi i osnovne karakteristike i prednosti posredovanja;
- 3) Postupak posredovanja između oštećenog i prestupnika;
- 4) Istorijat, uporedni pregled i slučajevi iz prakse;
- 5) Etička pitanja u posredovanju –rješavanje konflikta interesa, uticaj različitosti u kulturi, religiji, etničkoj pripadnosti i porodici;
- 6) Oštećeni u krivičnom postupku;
- 7) Rad sa maloljetnicima i njihovim roditeljima;
- 8) Vještine i sposobnosti posrednika (ko može da bude posrednik, sklonosti i vještine za bavljenje posredovanjem);
- 9) Procjena situacije kroz razgovor;
- 10) Način odabiranja slučajeva za posredovanje i upućivanje na posredovanje-vještina ispitivanja i rezimiranja;
- 11) Priprema posredovanja-utvrđivanje uslova za posredovanje,učesnici, faze u procesu posredovanja, evaluacija i procjena posredovanja;
- 12) Postupak posredovanja kroz faze postupka:

- pripreme – osnovna pravila ponašanja za vrijeme postupka posredovanja,
- početak posredovanja (otvaranje i predstavljanje),
- istraživanje (identifikacija problema i interesa),
- pregovaranje (razvijanje procesa pregovaranja, iznalaženja opcija za sporazum i opcija postupka posredovanja),
- okončanje postupka (sporazum ili odustanak),
- završna riječ posrednika i evaluacija posrednika;

13) Vještine i tehnike posredovanja kroz praktične vježbe:

- uvodno izlaganje posrednika (predstavljanje strankama i obavještavanje o postupku posredovanja),
- dogovor o pravilima postupka i pravilima ponašanja,
- uzimanje uvodne izjave stranaka u postupku, način njihovog slušanja i podsticanje stranaka da ih saopšte,
- način uspostavljanja odnosa povjerenja i saradnje sa objema strankama u zajedničkim i odvojenim razgovorima,
- vještina slušanja,
- vještina postavljanja pitanja, i
- vještina prikupljanja informacija;

14) Praktične vježbe u manjim grupama i to tako da svaki član grupe prođe vježbu i kao posrednik i kao stranka u postupku poravnanja:

- vještina identifikovanja problema stranaka i njihovih pobuda i interesa,
- vještina identifikovanja tačke konflikta,
- vještina identifikovanja razloga za prekid komunikacije,
- vještina identifikovanja pozicija obje strane (prednosti i nedostataka),
- vještina pregovaranja,
- vještina iznalaženja opcija za sporazum bez nudiđenja određenog sporazuma,
- vještina iznalaženja predloga za sporazum, a da se pri tom ne nametne i ne daje gotovo rješenje sporazuma,

- vještina izrade sporazuma, i
- upućivanje sporazuma sudu na zapisnik;

15) Ocjene i primjedbe na vođenje postupka i izradu sporazuma postignutog u postupku posredovanja.

